

KROMANN REUMERT

REDEGØRELSE

- OM UNDERSØGELSE AF VISSE FORHOLD I CAPINORDIC BANK A/S

AUGUST 2010

ADVOKAT CARSTEN FODE

KROMANN REUMERT

KOMMISSORIUM, RESUME OG KONKLUSION

1.	INDLEDNING	3
2.	KOMMISSORIUM	3
3.	UNDERSØGELSENS FORLØB	4
4.	PRIMÆRE KILDER	6
5.	FORBEHOLD	6
6.	RESUME OG KONKLUSION	7

1. **INDLEDNING**

Ved konkursdekret af den 11. februar 2010 blev Capinordic Bank A/S (herefter "Banken") erklæret konkurs som følge af, at Banken ikke længere var i stand til at overholde kravene til solvens i lov om finansiel virksomhed.

Samme dag blev der indgået aftale mellem Finansiell Stabilitet A/S og kurator i konkursboet, om overdragelse af samtlige aktiver i Banken til Finansiell Stabilitet A/S' datterselskab, Finansieringsselskabet af 11/2 2010 A/S.

Bestyrelsen for Finansieringsselskabet af 11/2 2010 A/S har bedt mig om at foretage en undersøgelse af visse nærmere angivne forhold i Banken.

Denne redegørelse til bestyrelsen for Finansieringsselskabet af 11/2 2010 A/S er resultatet af min undersøgelse.

De lovbestemmelser, der henvises til i denne redegørelse, er optrykt i vedhæftede bilag.

2. **KOMMISSORIUM**

Kommissoriet for min undersøgelse af Banken er fastlagt af bestyrelsen for Finansieringsselskabet af 11/2 2010 A/S i kommissorium af den 23. februar 2010.

Bestyrelsen i Finansieringsselskabet af 11/2 2010 A/S har ønsket at få klarlagt de væsentligste årsager til Bankens økonomiske sammenbrud, herunder hvorvidt Bankens tidligere ledelse, eksterne revision og nærtstående til Banken har begået ansvarspådragende handlinger i tiden fra Bankens stiftelse i oktober 2006 og indtil konkursens indtræden i februar 2010.

Herudover specificerer kommissoriet min undersøgelse til følgende:

- 1) *om de i lov om finansiel virksomhed (FIL) §§ 70 og 71 omhandlede retningslinjer har foreligget,*
- 2) *om de pågældende retningslinjer i Capinordic Bank A/S har været fulgt siden bankens etablering, især*
 - *med hensyn til bevilling af større lån m.v.*
 - *i relation til sager omfattet af FIL § 78*
- 3) *om koncerninterne transaktioner og transaktioner med nærtstående har været foretaget på markedsmæssige vilkår,*

- 4) *om bankens ledelse eller nærtstående på uretmæssig vis har påvirket den frie kursdannelse på aktierne i Capinordic A/S ("kursmanipulation"), jf. værdipapirhandelshandelslovens § 39,*
- 5) *om bankens ledelse eller nærtstående har misbrugt intern viden i forbindelse med køb, salg eller tilskyndelse til køb/salg af aktier i Capinordic A/S ("insiderhandel"), jf. værdipapirhandelshandelslovens § 35,*
- 6) *om banken i øvrigt har været drevet i overensstemmelse med redelig forretningskik og god praksis, jf. FIL § 43,*
- 7) *om ledelsen i banken i bankens levetid har aflagt års- og delårsrapporter i overensstemmelse med de i FIL §§ 183-199 anførte retningslinjer,*
- 8) *om bankens eksterne revisorer har udført revision i overensstemmelse med god revisionsskik.*

Undersøgelsen er tilrettelagt således, at den er koncentreret om væsentlige forhold.

Undersøgelsesperioden omfatter tiden fra Bankens stiftelse den 3. oktober 2006 til Bankens konkurs den 11. februar 2010.

3. **UNDERSØGELSENS FORLØB**

Bestyrelsen for Finansieringsselskabet af 11/2 2010 A/S godkendte den 23. februar 2010 ovennævnte kommissorium. Undersøgelsen blev herefter iværksat.

3.1 **Indsamling af materiale og oprettelse af elektronisk datarum**

Fra den 23. februar 2010 og fremefter har jeg fra Finansieringsselskabet af 11/2 2010 A/S modtaget det materiale, som jeg har ønsket.

Den 26. april 2010 blev der oprettet et elektronisk datarum. Det elektroniske datarum er løbende holdt ajour.

Det elektroniske datarum omfatter, pr. den 30. juni 2010, 3.220 dokumenter, udgørende i alt 22.150 sider.

3.2 **Henrik Juuls mail-inbox**

Bankens tidligere direktør Henrik Juul har samtykket i, at Finansieringsselskabet af 11/2 2010 A/S, som dataansvarlig, kan gennemgå Henrik Juuls mail-inbox i Banken.

Som led i min undersøgelse fik jeg torsdag den 7. juni 2010 adgang til Henrik Juuls mail-inbox.

Henrik Juuls mail-inbox omfatter ca. 10 GB e-mails (inkl. vedhæftede filer).

Henrik Juuls mail-inbox indgår ikke som en del af det elektroniske datarum.

3.3 **Interviews**

3.3.1 I perioden fra den 2. til den 11. marts 2010 blev der afholdt en indledende interviewrunde.

Den indledende interviewrunde omfattede interviews af følgende personer:

- Tre tidligere medarbejdere, der var ansat i en kort periode i 2009
- Kathrine von Grumbkow, tidligere compliance officer
- Bankens afdelingsledere:
 - Søren Hansen
 - Niels Kryger Andersen
 - Michael Mikkelsen
- Henrik Juul, Bankens tidligere direktør
- Henrik Vad, Bankens direktør i kort tid op til konkursen

3.3.2 I anden omgang har jeg i perioden april-juni 2010 interviewet følgende personer:

- Michael Mikkelsen, Bankens tidligere kreditchef
- Johnny Krohn Rasmussen, konstitueret regnskabschef

3.3.3 Gennem hele undersøgelsesforløbet har jeg været i løbende kontakt med Bankens afdelingsledere, som har stået til rådighed med henblik på at besvare konkrete spørgsmål.

3.3.4 Jeg har ikke interviewet medlemmer af Bankens bestyrelse og øvrige til Banken nærtstående personer, hvorfor disse ikke har haft lejlighed til at udtale sig.

3.3.5 Jeg har ikke modtaget oplysninger eller dokumenter fra Bankens moderselskab Capi-nordic A/S.

3.4 **Møder med advokater og revisor**

3.4.1 I juni 2010 har jeg afholdt møder med advokater, som varetager Finansieringsselskabets af 10/2 2010 A/S' retssager og inddrivelsessager, herunder Jens Arnesen fra Nielsen Nørager, Anders Friis og Anders Hoffmann fra Plesner, samt Ole Borch og Thomas Stampe fra Bech Bruun.

- 3.4.2 Den 21. juni 2010 havde jeg et møde med Bankens tidligere eksterne revisor, Vibeke Bak Solok, PricewaterhouseCoopers.

4. **PRIMÆRE KILDER**

Redegørelsen bygger udelukkende på informationer indhentet gennem modtagne skriftlige kilder og gennemførte interviews.

I redegørelsen er der således alene gjort brug af primære kilder.

5. **FORBEHOLD**

Redegørelsens konklusioner bygger på de modtagne oplysninger.

Der tages forbehold for det tilfælde, at ikke alt relevant materiale vedrørende Banken er blevet gjort tilgængeligt for undersøgelsen.

Måtte der senere blive tilvejebragt yderligere materiale, vil dette kunne få indflydelse på de konklusioner, der træffes i redegørelsen.

Endelig tages der forbehold for redegørelsens konklusion i anledning af, at medlemmer af Bankens bestyrelse og nærtstående til Banken i øvrigt, ikke har haft lejlighed til at udtale sig.

6. **RESUME OG KONKLUSION**

6.1 **De væsentligste årsager til Bankens økonomiske sammenbrud**

6.1.1 Forretningsmodellens kollaps

Capinordic Bank A/S var et 100% ejet datterselskab af Capinordic A/S, som er et børs-noteret finansielt holdingselskab.

Banken drev bankvirksomhed indenfor 4 fokusområder: Private Banking, Investment Banking, Markets (værdipapirhandel) og Kapitalforvaltning.

Det var Bankens forretningsmodel, at de 4 fokusområder hver især skulle kunne bidrage til forretninger indenfor et eller flere af de øvrige fokusområder.

Bankens strategi forudsatte, at en væsentlig del af Bankens indtægter skulle genereres indenfor Investment Banking. Bankens indtægtsgrundlag var stærkt afhængig af indtægter fra Investment Banking og Bankens omkostningsniveau var tilpasset herefter.

Indtægterne i Bankens Investment Banking blev for en meget betydelig del indtjent ved Investment Banking opgaver indenfor den snævre personkreds, bestående af ejerkredsen i Bankens moderselskab Capinordic A/S - særligt Lasse Lindblad, der i stort set hele den undersøgte periode også var direktør i Capinordic A/S og menigt bestyrelsesmedlem i Banken.

Den store nedgang i indtægterne i Investment Banking i 2009 har været en medvirkende årsag til Bankens økonomiske sammenbrud.

6.1.2 Uforsvarlig udlånsvirksomhed

Den væsentligste årsag til Bankens økonomiske sammenbrud var Bankens udlånsvirksomhed.

Bankens udlånsvirksomhed var generelt præget af udlån med dårlig bonitet og kreditgivning i strid med den vedtagne kreditpolitik.

Desuden var der for Bankens udlånsengagementer en koncentration indenfor en snæver personkreds.

Bankens kreditgivning har i adskillige tilfælde været uforsvarlig.

Hertil kommer, at Bankens ledelse ikke havde sørget for en forsvarlig organisation af Bankens kreditafdeling, således at der til enhver tid var den fornødne kapacitet til ressourcemæssigt at løse kreditafdelingens opgaver.

6.2 **Om de i lov om finansiel virksomhed (FIL) §§ 70 og 71 omhandlede retningslinjer har foreligget**

Samtlige de i FIL §§ 70 og 71 omhandlede retningslinjer har foreligget.

Banken har således fastlagt instrukser, forretningsgange, interne retningslinjer og skriftlige politikker, som krævet i medfør af FIL §§ 70 og 71.

Banken har haft de formelle rammer for en compliance-funktion, der på stikprøvebasis har foretaget kontroller, som påkrævet. Bankens compliance-funktion har identificeret visse overtrædelser af de i FIL § 71 omhandlede retningslinjer mv., og rapporteret herom til direktionen. Compliance-funktionen har ikke identificeret, at Bankens kreditgivning i betydeligt omfang har tilsidesat Bankens kreditpolitik.

6.3 **Om de pågældende retningslinjer i Capinordic Bank A/S har været fulgt siden Bankens etablering, især med hensyn til bevilling af større lån m.v. og i relation til sager omfattet af FIL § 78**

Gennemgangen af Bankens udlånsengagementer afslører uoverensstemmelser mellem de pågældende retningslinjer og den realitet, som har været gældende for Bankens bevilling af lån mv.

En gennemgang af Bankens skriftlige dokumentationsmateriale, herunder bestyrelsens forhandlingsprotokol og compliance kontrolrapporter gav et indtryk af, at Banken var veldrevet. Dette indtryk bekræftes af at Banken har opfyldt de af Finanstilsynet meddelte påbud. Til billedet hører også, at Banken gennem hele sin levetid var likvid, således at der ikke fremstod økonomiske problemer før ultimo 2009.

Gennemgangen af Bankens konkrete kreditsagsbehandling dokumenterer imidlertid, at Banken ikke har fulgt de pågældende retningslinjer. Bankens kreditpolitik (jf. FIL § 71) har i et betydeligt omfang været tilsidesat ved Bankens kreditgivning.

Dette gælder både ved bestyrelsens og direktionens bevillinger af kredit mv.

Også bevillingen af større lån mv. og engagementer omfattet af FIL § 78, har været i strid med kreditpolitikken.

Undersøgelsen dokumenterer, at enkelte bestyrelsesmedlemmer har haft en afgørende indflydelse på kreditsagsbehandlingen forud for de bestyrelsesmøder, hvor det pågældende udlånsengagement har været behandlet.

Det er min vurdering, at Bankens kreditgivning i adskillige tilfælde har været uforsvarlig. Det anbefales derfor, at der gøres et erstatningsansvar gældende mod de personer, der er ansvarlige for den uforsvarlige kreditgivning.

Endvidere anbefales det, at de relevante myndigheder nærmere undersøger, hvorvidt der foreligger overtrædelser af straffelovens kapitel 28 ("Formueforbrydelser") vedrørende visse af Bankens udlånsengagementer.

Det er desuden min vurdering, at Bankens ledelse ikke har sørget for en forsvarlig organisation af Bankens kreditafdeling, således at der til enhver tid har været den fornødne kapacitet til ressourcemæssigt at løse kreditafdelingens opgaver, jf. dagældende aktieselskabslov § 54.

Samlet er det min vurdering, at Bankens udlånsvirksomhed var den væsentligste årsag til Bankens økonomiske sammenbrud.

6.4 **Om koncerninterne transaktioner og transaktioner med nærtstående har været foretaget på markedsmæssige vilkår**

Gennemgangen af Bankens koncerninterne transaktioner samt transaktioner med nærtstående afslører på tilsvarende måde, at der er gennemført koncerninterne transaktioner, samt transaktioner med nærtstående, som hverken har overholdt de gældende regler i FIL eller de vedtagne retningslinjer mv.

Banken har således som påkrævet udarbejdet forretningsgang og retningslinje vedrørende koncerninterne transaktioner mellem moder- og søsterselskaber. Imidlertid dokumenterer min gennemgang af Bankens koncerninterne transaktioner samt transaktioner med nærtstående, at de pågældende regelsæt ikke har været overholdt.

Der findes således koncerninterne transaktioner, som efter min vurdering, ikke har været på markedsmæssige vilkår.

Det anbefales, at der gøres et ansvar gældende mod de personer, der har medvirket til disse transaktioner og/eller at der træffes foranstaltninger med henblik på at ophæve de indgåede transaktioner med tilbagelevering af de udvekslede ydelser.

6.5 **Om Bankens ledelse eller nærtstående på uretmæssig vis har påvirket den frie kursdannelse på aktierne i Capinordic A/S ("kursmanipulation"), jf. værdipapirhandelshandelslovens § 39**

I min undersøgelse er jeg stødt på forhold, der ikke kan kategoriseres som sædvanlig og normal market making, jf. værdipapirhandelshandelslovens § 35, stk. 3, og ej heller almindelig fondsmæglervirksomhed.

Banken har udlånt store beløb til investorer øremærket opkøb af Capinordic A/S-aktier. I de beskrevne tre tilfælde har de normale kreditprocedurer ikke været fulgt.

De forhold, hvorunder Banken har udlånt penge til investorer, herunder Lasse Lindblads indblanding, og de udsagn, jeg har modtaget indikerer, at der kan have været foretaget handler i Capinordic A/S-aktien, som led i kursmanipulation af Capinordic A/S-aktien med henblik på at holde kursen kunstigt oppe.

Jeg anbefaler derfor, at disse forhold nærmere undersøges af Finanstilsynet.

6.6 **Om Bankens ledelse eller nærtstående har misbrugt intern viden i forbindelse med køb, salg eller tilskyndelse til køb/salg af aktier i Capinordic A/S ("insiderhandel"), jf. værdipapirhandelshandelslovens § 35**

I umiddelbar tilknytning til Lasse Lindblads fratræden frasolgte hans selskab DKA Consult A/S i perioden 19.-21. januar 2010 samlet 640.926 stk. aktier i Capinordic A/S.

DKA Consult A/S' frasalg af aktier er sket på et tidspunkt hvor Lasse Lindblad må anses for at have haft en "insiderviden". Banken har som fondsmægler allerede indgivet anmeldelse til Finanstilsynet.

Bortset fra DKA Consult A/S' frasalg i januar 2010 har jeg på det foreliggende grundlag ingen bemærkninger til ledelsens og storaktionærens køb og salg af aktier i Capinordic A/S.

6.7 **Om Banken i øvrigt har været drevet i overensstemmelse med redelig forretningskik og god praksis, jf. FIL § 43**

Banken har ikke været drevet i overensstemmelse med redelig forretningskik og god praksis.

Banken har på sine Investment Banking opgaver faktureret høje og ikke-markedskonforme honorarer for de udførte opgaver.

Bestyrelsesmedlemmerne i Banken Lasse Lindblads og Steen Brydes deltagelse i ledelsesgruppemøderne og i Bankens daglige drift i øvrigt er i strid med FIL § 73, stk. 1.

Hertil kommer, at Lasse Lindblads og Steen Brydes deltagelse i Bankens daglige drift er i strid med den i den dagældende aktieselskabslov § 54 fastsatte kompetencedeling mellem bestyrelse og direktion. Ved bestyrelsesmedlemmernes deltagelse i Bankens daglige drift nedbrydes den kontrolfunktion, som er forudsat i dagældende aktieselskabslov § 54. Dette har bl.a. aktualiseret sig i en manglende adskillelse mellem Bankens kreditafdeling og bestyrelsen.

Desuden findes der eksempler på bestyrelsesbeslutninger, som er truffet uden for bestyrelsesmøderne, og således uden at samtlige bestyrelsesmedlemmer har haft adgang til at deltage i sagens behandling. Dette er i strid med bestyrelsens forretningsorden og forudsætningen i dagældende aktieselskabslov § 57, stk. 1, der kræver, at bestyrelsens beslutninger ikke må træffes uden at så vidt muligt samtlige bestyrelsesmedlemmer har haft adgang til at deltage i sagens behandling.

6.8 Om ledelsen i Banken i Bankens levetid har aflagt års- og delårsrapporter i overensstemmelse med de i FIL §§ 183-199 anførte retningslinjer

Ledelsesberetningerne i årsrapporterne for 2006, 2007 og 2008 har medvirket til, at årsrapporterne har givet et ikke-retvisende billede af Bankens finansielle situation.

Jeg anbefaler derfor at Finanstilsynet undersøger om ledelsen har overholdt sine forpligtelser i henhold til FIL 186.

6.9 Om Bankens eksterne revisorer har udført revision i overensstemmelse med god revisionskik

Jeg har identificeret enkelte forhold, som, jeg mener, Bankens eksterne revisorer burde have påpeget.

Det er imidlertid min vurdering, at Bankens eksterne revisorer har udført de sædvanlige revisionshandlinger, som bør foretages for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i årsrapporten.

Jeg lægger i den forbindelse vægt på, at den ledelseserklæring, som Bankens eksterne revisorer har indhentet, er ukorrekt. Ansvar for at udforme, implementere og opretholde interne kontroller påhviler Bankens ledelse. Som anført er det en væsentlig årsag til Bankens økonomiske sammenbrud, at kreditgivning er sket i strid med Bankens kreditpolitik.

Det er min vurdering, at disse overtrædelser af de pågældende retningslinjer mv. - som ikke er oplyst af Bankens bestyrelse og direktion, og som heller ikke er identificeret af Bankens compliance-funktion - ikke kan forventes afdækket ved foretagelse af sædvanlige revisionshandlinger, som en ekstern revisor forventes at udføre som grundlag for sin påtegning på årsrapporten.

Jeg lægger i den forbindelse også vægt på, at Banken på det formelle plan havde udformet alle relevante politikker, retningslinjer, forretningsgange og instrukser, og at bestyrelsens forhandlingsprotokol gav et indtryk af, at Banken var veldrevet.

Det er derfor min konklusion, at Bankens eksterne revisorer har udført revisionen i overensstemmelse med god revisionskik.

6.10 **Ansvar**

Min undersøgelse af Banken omfatter en vurdering af

"hvorvidt Bankens tidligere ledelse, eksterne revision og nærtstående til Banken har begået ansvarspådragende handlinger i tiden fra Bankens stiftelse i oktober 2006 og indtil konkursens indtræden i februar 2010."

I redegørelsen har jeg anført forhold, som jeg vurderer kan give anledning til et eventuelt erstatningsansvar, hvorfor det anbefales at gøre erstatningskrav gældende overfor Bankens tidligere ledelse.

Hvor det anbefales, at der gøres et erstatningskrav gældende, er det forudsat, at samtlige erstatningsansvarsbetingelser er opfyldt, uden at dette specifikt nævnes.

Der er ikke taget stilling til en eventuel nedsættelse af erstatningen, jf. dagældende aktieselskabslov § 143.

Der er ej heller taget stilling til, om erstatningskrav måtte være forældede.

Desuden findes der forhold, som kan indebære, at der foreligger et strafansvar, hvorfor det anbefales, at disse forhold undergives nærmere undersøgelse af de relevante myndigheder.

6.10.1 Erstatningsansvar for Bankens tidligere ledelse

6.10.1.1 Bankens tidligere ledelse har jeg defineret som omfattende Bankens bestyrelse og direktion, men ikke medlemmerne af ledelsesgruppen.

Jeg har derfor ikke vurderet om medlemmerne af ledelsesgruppen har begået ansvarspådragende handlinger i tiden fra Bankens stiftelse i oktober 2006 og indtil konkursens indtræden i februar 2010.

6.10.1.2 Retsgrundlaget for Bankens tidligere ledelses pligter og ansvar er den dagældende aktieselskabslov, der suppleres af lov om finansiel virksomhed.

Den dagældende aktieselskabslov fastlægger i § 54 bestyrelsens og direktionens pligter og ansvar.

I den dagældende aktieselskabslov § 54, stk. 2 og 3 er den generelle arbejdsdeling mellem bestyrelsen og direktionen beskrevet.

Arbejdsdelingen mellem bestyrelsen og direktionen er præciseret i Direktionsinstruksen, jf. FIL § 70.

FIL § 71 indeholder en række yderligere krav til sikring af en forsvarlig ledelse og indretning af Bankens virksomhed.

- 6.10.1.3 Bestyrelsens og direktionens erstatningsansvar skal vurderes på baggrund af dansk rets culpanorm.

Bestyrelsesmedlemmer og direktører, der *"under udførelsen af deres hverv, forsætligt eller uagtsomt har tilføjet"* Banken skade, kan ifalde et erstatningsansvar, jf. dagældende aktieselskabslov § 140.

Dette skal forstås i overensstemmelse med den selskabsretlige praksis og litteratur, hvorefter ansvaret alene påhviler de individuelle bestyrelsesmedlemmer og direktører, der har handlet uforsvarligt.

Bestyrelsesmedlemmer og direktører kan pålægges et erstatningsansvar overfor Banken, såfremt der foreligger årsagsforbindelse mellem den erstatningsansvarspådragende adfærd og det tab, som Banken lider. Tabet skal være en påregnelig følge af den erstatningsansvarspådragende adfærd.

6.10.2 Direktørens erstatningsansvar

Kåre Breinholt var direktør for Banken i perioden fra Bankens stiftelse i oktober 2006 til den 1. februar 2007. Jeg har ingen bemærkninger til Kåre Breinholts opfyldelse af sine pligter som direktør.

Henrik Juul, der var direktør for Banken i perioden fra den 1. februar 2007 til den 28. januar 2010, har efter min vurdering bevilget uforsvarlige udlånsengagementer og har også medvirket til at bestyrelsen har bevilget uforsvarlige udlånsengagementer.

Det er min vurdering, at Henrik Juul ved sin adfærd har overtrådt den dagældende aktieselskabslov § 54. Overtrædelsen kan tilregnes ham som uagtsom, jf. den dagældende aktieselskabslov § 140.

Det anbefales derfor, at der gøres et erstatningsansvar gældende overfor Henrik Juul, for den del af Bankens tab, som er forårsaget af Henrik Juuls erstatningsansvarspådragende adfærd.

6.10.3 Bestyrelsens erstatningsansvar

- 6.10.3.1 Bankens bestyrelse har ikke sørget for at der i Banken blev etableret en forsvarlig kreditorganisation. Det er min vurdering, at Bankens bestyrelse derved har overtrådt den dagældende aktieselskabslov § 54, stk. 1. Overtrædelsen kan tilregnes bestyrelsen som uagtsom, jf. den dagældende aktieselskabslov § 140.

Bestyrelsens bevilling af udlånsengagementer har i adskillige tilfælde været uforsvarlig.

Det anbefales derfor, at der gøres et erstatningsansvar gældende overfor Bankens bestyrelse, for den del af Bankens tab, som er forårsaget af bestyrelsens overtrædelse af den dagældende aktieselskabslov § 54, stk. 1 og bestyrelsens uforsvarlige kreditgivning.

- 6.10.3.2 Hvor der findes at kunne placeres et erstatningsansvar for Bankens bestyrelse, er der ikke taget stilling til, hvilke af Bankens bestyrelsesmedlemmer, der har handlet uforsvarligt. Det skal fremhæves, at erstatningsansvaret for et medlem af bestyrelsen er et individuelt ansvar og ansvarsvurderingen skal derfor foretages konkret for hvert enkelt bestyrelsesmedlem.

Ud fra et erstatningsretligt synspunkt vil erstatningsansvaret påhvile de bestyrelsesmedlemmer, der har medvirket til at beslutte den erstatningsansvarspådragende handling og/eller undladelse, herunder f.eks. en uforsvarlig bevilling af et udlånsengagement eller en gennemførelse af en koncernintern transaktion på ikke-markedsmæssige vilkår.

For at et bestyrelsesmedlem, der har medvirket til at beslutte den erstatningsansvarspådragende handling og/eller undladelse, kan pålægges et erstatningsansvar overfor Banken, skal det også kunne dokumenteres, at der består en årsagsforbindelse mellem den erstatningsansvarspådragende adfærd, og det tab, der påføres Banken. Desuden skal tabet være en påregnelig følge af den erstatningsansvarspådragende adfærd.

Kun to personer har været medlem af bestyrelsen i perioden fra oktober 2006 til januar 2010. Disse personer er den tidligere bestyrelsesformand Claus Ørskov, som også var bestyrelsesformand for Bankens moderselskab, Capinordic A/S og det tidligere menige bestyrelsesmedlem Lasse Lindblad, som tillige var direktør i Capinordic A/S.

Ud fra en erstatningsmæssig betragtning, vil det derfor være Claus Ørskov og Lasse Lindblad, som vil påkalde sig størst interesse.

6.10.4 Fordeling af ansvaret mellem bestyrelse og direktør

I det omfang både bestyrelsen og direktøren er erstatningsansvarlige for samme handling eller undladelse, hæfter bestyrelsen og direktøren solidarisk.

Den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden foretages efter, hvad der under hensyn til ansvarets beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt må anses for rimeligt, jf. erstatningsansvarslovens § 25, stk. 1.

Det er ikke muligt, at vurdere, hvorledes et eventuelt erstatningsansvar bør fordeles i det indbyrdes forhold mellem bestyrelsen og direktøren.

6.10.5 Tabets størrelse

Bestyrelsens og direktørens erstatningsansvar omfatter det tab Banken har lidt som en påregnelig følge af den af bestyrelsen henholdsvis direktøren udviste erstatningsansvarspådragende adfærd.

Det er ikke muligt for mig på nuværende tidspunkt, at opgøre tabets endelige størrelse. Dette skyldes bl.a., at en række af Bankens udlånsengagementer ikke er endeligt afviklede. Skønsmæssigt anslås Bankens tab til minimum at udgøre 200 mio. kr.

6.10.6 Erstatningsansvar for Bankens eksterne revision

Jeg har ikke fundet, at Bankens eksterne revision har begået ansvarspådragende handlinger i tiden fra Bankens stiftelse i oktober 2006 og indtil konkursens indtræden i februar 2010.

6.10.7 Erstatningsansvar for nærtstående til Banken

6.10.7.1 Capinordic A/S og Capinordic A/S' datterselskaber

Jeg har identificeret koncerninterne transaktioner mellem Banken og Capinordic A/S henholdsvis Capinordic A/S' datterselskaber, som er foretaget i strid med FIL § 181, stk. 1, og som derfor skal ophæves, jf. FIL § 181, stk. 2.

Ophævelse af koncerninterne transaktioner i medfør af FIL § 181, stk. 2 har den konsekvens, at der skal ske tilbagelevering af de udvekslede ydelser.

Herudover kan Banken gøre et erstatningskrav gældende mod Capinordic A/S henholdsvis Capinordic A/S' datterselskaber, forudsat at Banken har lidt et økonomisk tab.

I det omfang ophævelse af de nævnte transaktioner ikke kan finde sted, vil der kunne gøres et erstatningsansvar gældende mod Capinordic A/S henholdsvis Capinordic A/S' datterselskaber.

6.10.7.2 Andre

Det er min vurdering, at Bankens salg af Capee-foreningsbeviser til et selskab ejet af et bestyrelsesmedlem i Banken, ikke blev gennemført på markedsmæssige vilkår.

Det anbefales derfor, at der gøres et ansvar gældende mod de personer, der har haft ansvaret for transaktionen.

6.10.8 Strafansvar

I det foranstående er opregnet en række forhold, som jeg vurderer som overtrædelser af den dagældende aktieselskabslov og FIL.

Desuden er opregnet en række forhold, som muligvis indebærer overtrædelser af værdipapirhandelslovens § 39, stk. 1 ("kursmanipulation") og straffelovens kapitel 28 ("formueforbrydelser").

Jeg har ikke taget stilling til om der foreligger forældelse.

Jeg anbefaler, at det overlades til de relevante myndigheder nærmere at undersøge disse forhold.

Århus, august 2010

Kromann Reumert

Carsten Fode

RELEVANTE LOVBESTEMMELSER

LBKG 2010-04-29 nr. 467 - Lov om finansiel virksomhed

§ 43. Finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder skal drives i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god praksis inden for virksomhedsområdet.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om redelig forretningsskik og god praksis for de finansielle virksomheder.

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om pris- og risikoplysning for finansielle ydelser.

...

§ 70. Bestyrelsen for en finansiel virksomhed skal for den finansielle virksomheds væsentligste aktivitetsområder udfærdige skriftlige retningslinjer, hvori arbejdsdelingen mellem bestyrelse og direktion fastlægges.

§ 71. En finansiel virksomhed skal have

- 1) effektive former for virksomhedsstyring,
- 2) en klar organisatorisk struktur med en veldefineret, gennemskelig og konsekvent ansvarsfordeling,
- 3) en god administrativ og regnskabsmæssig praksis,
- 4) skriftlige forretningsgange på alle de væsentlige aktivitetsområder,
- 5) effektive procedurer til at identificere, forvalte, overvåge og rapportere om de risici, virksomheden er eller kan blive udsat for,
- 6) de ressourcer, der er nødvendige for den rette gennemførelse af dens virksomhed, og anvende disse hensigtsmæssigt,
- 7) procedurer med henblik på adskillelse af funktioner i forbindelse med håndtering og forebyggelse af interessekonflikter,
- 8) fyldestgørende interne kontrolprocedurer og
- 9) betryggende kontrol- og sikringsforanstaltninger på it-området.

Stk. 2. Finanstilsynet udsteder vejledninger om de i stk. 1 nævnte områder.

...

§ 73. Hvervet som bestyrelsesmedlem i en finansiel virksomhed eller som medlem af repræsentantskabet i andre finansielle virksomheder end sparekasser kan ikke forenes med stillingen som direktør i den pågældende virksomhed. Dog kan bestyrelsen i en direktørs forfald midlertidigt beskikke et af sine medlemmer eller et medlem af repræsentantskabet som direktør. Den pågældende kan i så fald ikke udøve stemmeret i de nævnte organer.

Stk. 2. Hvervet som intern revisionschef og vicerevisionschef kan ikke forenes med hvervet som bestyrelsesmedlem.

§ 78. Uden bestyrelsens godkendelse, som skal indføres i bestyrelsens forhandlingsprotokol, må en finansiel virksomhed ikke bevilge engagement til eller modtage sikkerhedsstillelse fra

- 1) bestyrelsesmedlemmer og direktører i den finansielle virksomhed eller
- 2) virksomheder, hvor den i nr. 1 nævnte personkreds er direktør eller bestyrelsesmedlem.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte engagementer skal bevilges i henhold til den finansielle virksomheds sædvanlige forretningsbetingelser og på markedsbaserede vilkår. Den finansielle virksomheds eksterne revisor skal i revisionsprotokollatet vedrørende årsrapporten afgive erklæring om, hvorvidt kravene i 1. pkt. er opfyldt.

Stk. 3. Direktionen og bestyrelsen skal især overvåge forsvarligheden og forløbet af de i stk. 1 nævnte engagementer.

Stk. 4. Reglerne i stk. 1-3 gælder også engagementer med personer, der er knyttet til direktører ved ægteskab, samliv i mindst 2 år eller slægtskab i ret op- eller nedstigende linje eller som søskende, og med virksomheder, for hvilke sådanne personer er direktører.

Stk. 5. En finansiel virksomhed eller virksomheder inden for samme koncern må ikke bevilge engagement til eller modtage sikkerhedsstillelse fra en ekstern revisor eller den interne revisions- eller vicerevisionschef. Dette gælder ikke lån ydet af et livsforsikringssselskab inden for genkøbsværdien af en af livsforsikringssselskabet udstedt forsikringspolice.

...

§ 181. Finanstilsynet fastsætter nærmere regler for transaktioner, der indgås mellem en finansiel virksomhed og

- 1) virksomheder, der direkte eller indirekte er forbundet med den finansielle virksomhed som dattervirksomheder, associerede virksomheder eller modervirksomheder eller som modervirksomhedens associerede virksomheder og øvrige dattervirksomheder,
- 2) virksomheder eller personer, der er forbundet med den finansielle virksomhed gennem snævre forbindelser, jf. § 5, stk. 1, nr. 17, eller
- 3) virksomheder, der ikke er omfattet af nr. 1 og 2, hvor personerne i virksomhedernes ledelse for flertallets vedkommende er de samme, eller hvor virksomhederne er underlagt en fælles ledelse i medfør af en aftale eller vedtægtsbestemmelser herom.

Stk. 2. Koncerninterne transaktioner foretaget i strid med de i medfør af stk. 1 fastsatte regler skal ophæves, således at ydelserne om muligt tilbageleveres, herunder at eventuel sikkerhedsstillelse ophører. Udbetalinger fra den finansielle virksomhed, der er foretaget i forbindelse med koncerninterne transaktioner i strid med de i medfør af stk. 1 fastsatte regler, skal tilbageføres tillige med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat efter § 5, stk. 1 og 2, i lov om rente ved forsinket betaling m.v.

...

§ 186. Årsregnskabet og et eventuelt koncernregnskab skal give et retvisende billede af virksomhedens og koncernens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet. Ledelsesberetningen skal indeholde en retvisende redegørelse for de forhold, som beretningen omhandler.

Stk. 2. Hvis anvendelse af bestemmelserne i denne lov eller reglerne udstedt i medfør af § 196 ikke er tilstrækkeligt til at give et retvisende billede som nævnt i stk. 1, skal der gives yderligere oplysninger i årsregnskabet henholdsvis koncernregnskabet.

Stk. 3. Hvis anvendelse af bestemmelserne i dette kapitel eller regler udstedt i medfør af § 196 i særlige tilfælde vil stride mod kravet i stk. 1, 1. pkt., skal de fraviges, således at dette krav opfyldes. En sådan fravigelse skal hvert år oplyses i noterne og her altid begrundes konkret og fyldestgørende med oplysning om, hvilken indvirkning, herunder så vidt muligt den beløbsmæssige indvirkning, fravigelsen har på virksomhedens henholdsvis koncernens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

§ 187. For at årsregnskabet og koncernregnskabet kan give et retvisende billede, og for at ledelsesberetningen kan indeholde en retvisende redegørelse, jf. § 186, skal kravene i stk. 2 og 3 opfyldes.

Stk. 2. Årsrapporten skal udarbejdes således, at den støtter regnskabsbrugerne i deres økonomiske beslutninger. De omhandlede regnskabsbrugere er personer, virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder m.v., hvis økonomiske beslutninger normalt må forventes at blive påvirket af en årsrapport, herunder nuværende eller fremtidige virksomhedsdeltagere, kreditorer, medarbejdere, kunder, alliancepartnere, lokalsamfundet samt tilskudsgivende og fiskale myndigheder. De omhandlede beslutninger skal i det mindste vedrøre

- 1) placering af regnskabsbrugerens egne ressourcer,
- 2) ledelsens forvaltning af virksomhedens ressourcer og
- 3) fordeling af virksomhedens ressourcer.

Stk. 3. Årsrapporten skal udarbejdes således, at den oplyser om forhold, der normalt er relevante for regnskabsbrugerne, jf. stk. 2. Oplysningerne skal desuden være pålidelige i forhold til, hvad regnskabsbrugerne normalt forventer.

LBKG 2006-06-15 nr. 649 - Aktieselskabsloven (1973)

§ 54. Bestyrelsen og direktionen forestår ledelsen af selskabets anliggender. Bestyrelsen skal sørge for en forsvarlig organisation af selskabets virksomhed. Om det indbyrdes forhold mellem bestyrelsen og direktionen gælder reglerne i stk. 2 og 3. Om bestyrelsens og direktionens adgang til at repræsentere selskabet udadtil og forpligte dette ved retshandler gælder reglerne i §§ 60-62.

Stk. 2. Direktionen varetager den daglige ledelse af selskabet og skal derved følge de retningslinier og anvisninger, som bestyrelsen har givet. Den daglige ledelse omfatter ikke dispositioner, der efter selskabets forhold er af usædvanlig art eller stor betydning. Sådanne dispositioner kan direktionen kun foretage efter særlig bemyndigelse fra bestyrelsen, medmindre bestyrelsens beslutning ikke kan afventes uden væsentlig ulempe for selskabets virksomhed. Bestyrelsen skal i så fald snarest muligt underrettes om den trufne disposition.

Stk. 3. Bestyrelsen skal tage stilling til, om selskabets kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt i forhold til selskabets drift. Bestyrelsen skal påse, at bogføringen og formueforvaltningen kontrolleres på en efter selskabets forhold tilfredsstillende måde. Direktionen skal sørge for, at selskabets bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde.

Stk. 4. Prokura kan kun meddeles af bestyrelsen.

...

§ 57. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når over halvdelen af samtlige medlemmer er til stede, for så vidt der ikke efter vedtægterne stilles større krav. Beslutning må dog ikke tages, uden at så vidt muligt samtlige bestyrelsesmedlemmer har haft adgang til at deltage i sagens behandling. Har et medlem af bestyrelsen forfald, og er der valgt en suppleant, skal der gives denne adgang til at træde i medlemmets sted, så længe forfaldet varer.

Stk. 2. De i bestyrelsen behandlede anliggender afgøres, for så vidt der ikke efter vedtægterne kræves særligt stemmeflertal, ved simpelt stemmeflertal. Det kan i vedtægterne bestemmes, at formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.

§ 140. Stiftere, bestyrelsesmedlemmer og direktører, som under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har tilføjet selskabet skade, er pligtige at erstatte denne. Det samme gælder, når skaden er

tilføjet aktionærer, selskabets kreditorer eller tredjemand ved overtrædelse af denne lov eller vedtægterne.

...

§ 143. Erstatning efter reglerne i §§ 140-142 kan nedsættes, når dette findes rimeligt under hensyn til skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

Stk. 2. Er flere samtidig erstatningspligtige, hæfter de solidarisk for erstatningen. Den, hvis erstatningsansvar er lempet efter reglerne i stk. 1, er dog kun ansvarlig med det nedsatte beløb. Har en af dem betalt erstatningen, kan den pågældende afkræve hver enkelt af de medansvarlige dennes del under hensyn til størrelsen af den skyld, der måtte påhvile hver enkelt, samt omstændighederne i øvrigt.

LBKG 2005-09-20 nr. 885 - Erstatningsansvarsloven

§ 25. Den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem flere solidarisk erstatningsansvarlige foretages efter, hvad der under hensyn til ansvarets beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt må anses for rimeligt.

Stk. 2. Er en eller flere af de erstatningsansvarlige dækket af en ansvarsforsikring, gælder § 19, stk. 1 og 2, og § 21. I de tilfælde, der er nævnt i § 19, stk. 2, nr. 1 og 2, og § 21, kan der ved den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem skadevolderne tages hensyn til foreliggende ansvarsforsikringer. § 20 finder tilsvarende anvendelse.

LBKG 2009-08-20 nr. 795 - Værdipapirhandelsloven

§ 35. Køb, salg og tilskyndelse til køb eller salg af et værdipapir må ikke foretages af nogen, der har intern viden, som kan være af betydning for handelen.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på

1) køb af værdipapirer, der sker som et nødvendigt led i gennemførelsen af et fremsat offentligt købstilbud med det formål at få kontrol over et selskab, der har en eller flere aktieklasser optaget til handel på et reguleret marked her i landet, i et andet land inden for Den Europæiske Union eller i et land, som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område, eller tilsvarende udenlandske markeder for værdipapirer, såfremt den interne viden er erhvervet i forbindelse med en undersøgelse af selskabet, der er foretaget med henblik på fremsættelsen af købstilbuddet, og

2) køb og salg af værdipapirer, der gennemføres for at opfylde en forpligtelse, forudsat at denne forpligtelse er forfalden på tidspunktet for handelens gennemførelse og at forpligtelsen er baseret på en aftale, der er indgået, før den pågældende person kom i besiddelse af intern viden.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan værdipapirhandlere og disse virksomheders ansatte loyalt udføre en kundes ordre. Endvidere kan sådanne personer foretage sædvanlig handel, såfremt handelen sker som et normalt led i værdipapirhandlerens funktion som market-maker i det pågældende værdipapir.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på transaktioner, der udføres af en suveræn stat, en sådan stats centralbank, Det Europæiske System af Centralbanker eller den, der agerer på disses vegne, når transaktionerne sker som led i vedkommendes pengepolitik, valutapolitik eller gældsforvaltningspolitik.

Stk. 5. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på handel med egne aktier i tilbagekøbsprogrammer eller med værdipapirer som led i stabilisering af kursen på et værdipapir, forudsat at sådanne transaktioner gennemføres i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EF) nr. 2273/2003 af 22. decem-

ber 2003 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/6/EF med hensyn til tilbagekøbsprogrammer og stabilisering af finansielle instrumenter.

...

§ 39. Kursmanipulation eller forsøg herpå må ikke finde sted.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan værdipapirhandlere og disse virksomheders ansatte loyalt udføre en kundes ordre.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på transaktioner, der udføres af en suveræn stat, en sådan stats centralbank, Det Europæiske System af Centralbanker eller den, der agerer på disses vegne, når transaktionerne sker som led i vedkommendes pengepolitik, valutapolitik eller gældsforvaltningspolitik.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på handel med egne aktier i tilbagekøbsprogrammer eller med værdipapirer som led i stabilisering af kursen på et værdipapir, forudsat at sådanne transaktioner gennemføres i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EF) nr. 2273/2003 af 22. december 2003 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/6/EF med hensyn til tilbagekøbsprogrammer og stabilisering af finansielle instrumenter.

BKG 2004-09-01 nr. 904 - Bekendtgørelse om koncerninterne transaktioner

Anvendelsesområde

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse på pengeinstitutter, realkreditinstitutter, forsikringsselskaber, tværgående pensionskasser, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber og aktieselskaber omfattet af § 7 i lov om værdipapirhandel m.v.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte virksomheder benævnes i det følgende finansielle virksomheder.

Koncerninterne transaktioner

§ 2. Ved en koncernintern transaktion forstås en transaktion af enhver art, herunder administrationsaftaler, der indgås mellem:

1) Pengeinstitutter, realkreditinstitutter, forsikringsselskaber, tværgående pensionskasser, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber og

a) virksomheder, der direkte eller indirekte er forbundet med den finansielle virksomhed som dattervirksomheder, associerede virksomheder, modervirksomheder eller som modervirksomhedens associerede virksomheder og øvrige dattervirksomheder,

b) virksomheder eller personer, der er forbundet med den finansielle virksomhed gennem snævre forbindelser, jf. § 5, stk. 1, nr. 17, i lov om finansiell virksomhed, eller

c) virksomheder, der ikke er omfattet af a og b, hvor personerne i virksomhedernes ledelse for flertallets vedkommende er de samme, eller hvor virksomhederne er underlagt en fælles ledelse i medfør af en aftale eller vedtægtsbestemmelser herom.

2) Aktieselskaber omfattet af § 7 i lov om værdipapirhandel m.v. og

a) virksomheder der direkte eller indirekte er forbundet med aktieselskabet som dattervirksomhed, associeret virksomhed, moderselskab, eller som associeret virksomhed eller dattervirksomhed til et moderselskab, eller

b) virksomheder eller personer der direkte eller indirekte ejer 20 % eller mere af kapitalandele-

lene eller stemmerettighederne i aktieselskabet, eller som indgås mellem aktieselskabet og en associeret virksomhed eller dattervirksomhed til en virksomhed, der direkte eller indirekte ejer 20 % eller mere af kapitalandelene eller stemmerettighederne i aktieselskabet.

Stk. 2. I det omfang transaktionerne er ubetydelige, finder §§ 4-6 ikke anvendelse.

§ 3. Koncerninterne transaktioner skal indgås på skriftligt grundlag.

§ 4. Koncerninterne transaktioner skal indgås på markedsbaserede vilkår. Hvis et egentligt marked ikke forefindes, skal der i stedet anvendes et begrundet skøn.

Stk. 2. I det omfang de koncerninterne transaktioner vedrører fælles koncernopgaver, administration eller fælles funktioner i øvrigt, kan omkostningsdækkende basis anvendes. Omkostningerne og omkostningsfordelingen må ikke begunstige en finansiel virksomhed eller en virksomhed omfattet af § 2 på bekostning af en anden finansiel virksomhed eller en anden virksomhed omfattet af § 2. Tilsvarende gælder for skift mellem anvendelsen af markedsvilkår og omkostningsdækkende basis samt ved ændring af omkostningsfordelingsmetode.

Stk. 3. Fastsættelsen af prisen eller omkostningerne for den enkelte transaktion skal fremgå af bilaget til transaktionen eller andet skriftligt grundlag.

Retningslinier

§ 5. Den finansielle virksomhed skal udfærdige skriftlige, generelle retningslinier for koncerninterne transaktioner.

Stk. 2. Retningslinierne skal godkendes af den finansielle virksomheds bestyrelse.

Forretningsgange

§ 6. Den finansielle virksomhed skal udarbejde skriftlige forretningsgange for koncerninterne transaktioner, der som minimum skal indeholde oplysninger om,

- 1) hvilke virksomheder eller personer den finansielle virksomhed har den i § 2 angivne forbindelse med,
- 2) vilkårene for transaktionerne, jf. § 4, herunder beregning af pris for hver enkelt type transaktion,
- 3) omkostningsfordelingsmetode og
- 4) øvrige forhold af væsentlig betydning.

Stk. 2. Forretningsgangene skal sikre, at

- 1) transaktionerne indgås på skriftligt grundlag,
- 2) transaktioner efterfølgende kan fremfindes og dokumenteres,
- 3) der kan foretages revision af transaktionerne og dokumentationen herfor, og
- 4) overholdelse af retningslinierne kan efterprøves.

Straf

§ 7. Overtrædelse af bestemmelserne i §§ 3-6 straffes med bøde.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.